رویش روان شناسی، سال۱۱، شماره۴، شماره پیاپی ۷۳، تیر ۱۴۰۱
Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal(RRJ),11(4), 2022

نقش میانجی مطلوبیت اجتماعی در ارتباط بین ویژگی‌های شخصیتی و نگرش‌های ناکارآمد با رفتارهای پرخاشگرانه نوجوانان

The mediating role of social desirability in the relationship between personality traits and dysfunctional attitudes with adolescent aggressive behaviors

شیدا لطفی سعیدآباد
کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.
سجاد بشرپور (نویسنده مسئول)
استاد گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.
زهره رفیعی راد
کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

Sheyda Lotfi saedabad
Master of Clinical Psychology, Faculty of Education and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.
Sajjad Basharpoor*
Professor, Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili , Ardabil, Iran.
basharpoor_sajjad@uma.ac.ir
Zohreh Rafiee rad
Master of Clinical Psychology, Faculty of Education and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili,Ardabil, Iran.

چکیده

پرخاشگری ازجمله رفتارهای شایع و تاثیرگذار بر جنبه‌های فردی و اجتماعی فرد از جمله شخصیت، مطلوبیت و کارایی اجتماعی و نگرش نوجوانان است. پژوهش حاضر با هدف بررسی تعیین نقش میانجی مطلوبیت اجتماعی در ارتباط بین ویژگی‌های شخصیتی و نگرش‌های ناکارآمد با رفتارهای پرخاشگرانه نوجوانان انجام گرفت. روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش را کلیه نوجوانان شهر اردبیل ۱۳۹۹-۱۴۰۰ تشکیل دادند که ۲۰۰ نفر از آنان با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس به صورت اینترنتی و از طریق شبکه‌های مجازی(واتساپ، تلگرام، شاد)، به عنوان نمونه انتخاب شدند و در این مطالعه شرکت کردند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات شامل پرسشنامه-های مقیاس نگرش ناکارآمد کودکان و نوجوان (۲۰۰۶) DAS-C، پرسشنامه شخصیت نئو فرم کوتاه (۱۹۸۵) NEO-FFI، پرسشنامه مطلوبیت اجتماعی (۱۹۶۰) DAS-CA و پرسشنامه پرخاشگری باس و پری (۱۹۹۲) BPAQ بودند. داده‌های جمع آوری شده با استفاده از نرم افزار Spss 24 و lisrel8.8 و روش تحلیل مسیر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که مدل تحقیق ازنظر شاخص‌های معنی‌داری و برازش مورد تائید است و متغیرهای نگرش ناکارآمد و ویژگی‌های شخصیت علاوه بر اثر مستقیم، به طور غیر مستقیم از طریق مطلوبیت اجتماعی بر پرخاشگری (P<۰/۰۰۱) تاثیر می‌گذارند. باتوجه به یافته پژوهش می‌توان از آن در برنامه‌های آموزشی و مداخلات روان‌شناختی وبهبود عملکرد آنها استفاده کرد.

واژه‌های کلیدی: *نگرش‌های ناکارآمد، ویژگی‌های شخصیتی، مطلوبیت اجتماعی، پرخاشگری، نوجوان.*

Abstract

Aggression is one of the most common and influential behaviors on individual and social aspects of the individual, including personality, desirability and social efficiency, and adolescents' attitudes. The aim of this study was to determine the mediating role of social desirability in the relationship between personality traits and dysfunctional attitudes toward aggressive behaviors of adolescents. The method of the present study was descriptive-correlational. The statistical population of this study consisted of all adolescents in Ardabil 1400-1399, 200 of whom were selected as a sample using the sampling method available online and through virtual networks (WhatsApp, Telegram, Shad). And participated in this study. Data collection tools included DAS-C (2006) Dys-C dysfunctional attitude scale questionnaire, NEO-FFI short-form personality questionnaire (1985), DAS-CA (1960) social utility questionnaire, and Bass and Perry aggression questionnaire (1992) were BPAQ. The collected data were analyzed using Spss 24 and Lisrel 8.8 software and the path analysis method. The results showed that the research model is approved in terms of significance and fit indicators and inefficient attitude variables and personality traits in addition to the direct effect, indirectly affecting aggression through social desirability (P <0.001). According to the research findings, it can be used in educational programs and psychological interventions and improve their performance.

Keywords: *Dysfunctional Attitudes, Personality Traits, Social Desirability, Aggression, Adolescent.*

نوع مقاله : پژوهشی | **دریافت :** آبان ۱۴۰۰ | **پذیرش:** بهمن ۱۴۰۰ | **ویرایش نهایی:** تیر ۱۴۰۱

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-14]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.4.4.7]

مقدمه

دوره نوجوانی، دوره‌ی انتقال از کودکی به بزرگسالی است و شروع این دوره با بلوغ مشخص می‌شود که تغییرات چشم‌گیری را به‌همراه دارد (برگ،۱۴۰۰). این دوره با تغییرات هورمونی و محیطی باعث افزایش احتمال به پرخاشگری می‌شود (زینالی و خانجانی و سهرابی،۱۳۹۵) و به علت افزایش پرخاشگری[1] در دوره‌ی نوجوانی و مراجعه مکرر این قشر به مراکز درمانی بررسی علل و کنترل آن مورد توجه روانشناسان قرارگرفته است (سینگ[2] و همکاران،۲۰۱۵) همچنین پژوهش‌ها بیانگر افزایش خشونت و رفتارهای پرخاشگرایانه نوجوانان در مدارس است که در بلندمدت آثار جبران ناپذیری می‌گذارد (سینگ و همکاران،۲۰۱۵) پرخاشگری حالت ذهنی منفی با انحرافات شناختی و رفتاری به‌منظور آسیب رساندن عمدی به‌صورت فیزیکی و یا کلامی به دیگران است (مازوک، کانی و ووکا[3]،۲۰۱۳) و میزان رفتارهای پرخاشگری در نوجوانان بسیار بالاست و حدود ۱۷/۷ درصد می‌باشد و دختران بیشتر پرخاشگری را به‌صورت غیرمستقیم از خود نشان می‌دهند (کومار[4] و همکاران،۲۰۱۶).

یکی از متغیرهای تاثیرگذار بر پرخاشگری نوجوانان، ویژگی‌های شخصیت[5] است. از نظر هیلگارد (۲۰۱۹) شخصیت، الگوهای معین از رفتار و شیوه‌های تفکر است که نحوه سازگاری فرد با محیط را تعیین می‌کند (پروین،لارنس،جان،الیور و همکاران، ۱۳۹۹). در رابطه با ویژگی‌های شخصیتی الگوی عاملی بیشتر مورد توجه است. رویکرد پنج عاملی برونگرایی، توافق پذیری، روان‌رنجورخویی، گشودگی و وظیفه‌شناسی را شامل می‌شود، که گشودگی به تجربه، توافق پذیری و وظیفه شناسی و برونگرایی با تمام شکلهای پرخاشگری رابطه منفی دارند (دام[6] و همکاران ،۲۰۲۱). زیرا توافق پذیری با ازخودگذشتگی و همدلی و مهربانی و... توصیف می‌شود؛ بنابراین کسی با این ویژگی‌ها پرخاشگری کمتری از خود نشان می‌دهد، همچنین وظیفه شناسی با خودکنترلی و خویشتن‌شناسی همراه است؛ بنابراین فردی با وظیفه شناسی بالا و خودکنترلی بالا، پرخاشگری کمتری از خود نشان می‌دهد و فرد با دل‌پذیری تمایل بیشتری به پذیرفتن عقاید جدید و نوگرایی دارد و در موقعیت‌های جدید انعطاپذیری بیشتر از خود نشان می‌دهد و درنتیجه پرخاشگری کمتری از خود بروز می‌دهد. در آخر روان‌رنجور خویی با پرخاشگری رابطه منفی معنی‌دار دارد، زیرا روان‌رنجورخویی با بی‌ثباتی هیجانی و کنترل تکانه ضعیف و تجربه هیجانات منفی شناخته می‌شود و در پرخاشگری هم فرد دشواری در کنترل تکانه و هیجانات خود دارد، بنابراین روان‌رنجورخویی می‌تواند باعث افزایش پرخاشگری فرد شود (دام و همکاران ،۲۰۲۱). حیات و زینچر و میلر[7](۲۰۱۹) دریافتند بین پرخاشگری و ویژگی‌های شخصیت رابطه معنی‌داری وجود دارد. دیوی، دونوهو و برون[8](۲۰۲۱) نیز نشان دادند بین پرخاشگری و خشم و ویژگی‌های شخصیت ارتباط معنی‌داری وجود دارد و شخصیت و سرخوردگی پیش‌بینی‌کننده‌های بهتری برای خشم و پرخاشگری در زمینه قرار گرفتن در معرض رسانه‌ها هستند. پارسی و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهش خود دریافتند روان‌رنجوری با پرخاشگری ارتباط مثبت معنی داری دارد و سایر ویژگی‌های شخصیتی با رفتار رانندگی پرخطر ارتباط منفی معنی‌دار دارد؛ به‌عبارتی دیگر ویژگی‌های شخصیت با میزان پرخاشگری ارتباط دارد. نیکوگفتار و جزایری (۱۳۹۸) دریافتند که بین عوامل شخصیتی پنجگانه با پرخاشگری مستقیم و غیر مستقیم در مادران دانش آموزان رابطه معنی‌دار وجود دارد. در پژوهش حسن و الدوس[9](۲۰۲۰) نشان دادند که نه‌تنها ویژگی‌های شخصیتی بلکه عوامل موقعیتی نیز با رفتار پرخاشگرانه ارتباط معنی‌دار دارند.

یکی دیگر از متغیرهای پیش‌بینی کننده‌ی پرخاشگری در نوجوانان، نگرش ناکارآمد[10] است. نگرش های ناکارآمد شامل طرحواره‌های شناختی ناسازگار درباره‌ی خود و جهان بیرون است که این نگرش‌ها به عنوان یک عامل زمینه ساز و نگهدارنده برای بسیاری از رفتارهای نابهنجار از جمله پرخاشگری است (کوهنر،هافیکسر و لیپسچ[5]، ۲۰۰۹). نگرش‌های ناکارآمد از معیارهای انعطاف‌ناپذیر و کمالگرایانه هستند که فرد برای قضاوت‌کردن از آن استفاده می‌کند و به علت انعطاف‌ناپذیر بودن، در مقابل تغییر مقاوم و ناکارآمد هستند و در ادراک و رفتار

1 . Aggression
2 . Singh
3. Mazurek, Kanne, Wodka
4. Kumar
5 . Personality Traits
6 . Dam
7 . Hyatt, Zeichner & Miller
8 . Devill, O'Donohue & Brown
9. Hasan &Aldus
10 . Dysfunctional Attitudes

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-14]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.4.4.7]

فرد تاثیر می‌گذارند (به نقل از لیو[1]، په و ماهندران ، ۲۰۱۷). میسر[2] و همکاران (۲۰۱۶)، در پژوهش خود دریافتند که نگرش های ناکارآمد اثرات غیر خطی بر روی علائم افسردگی و پرخاشگری دارند اما ارتباط خطی با نگرانی های مربوط به وزن دارد. چودهوری و چویتا[3](۲۰۱۴) دریافتند بین نگرش ناکارآمد و خشم ارتباط معنی‌داری وجود دارد و همچنین بین نگرش ناکارآمد و خشم درونی و بیرون در افراد روان‌رنجور نیز رابطه معنی‌داری وجود دارد. ترخان (۱۳۹۷) در پژوهش خود دریافت که نگرش منفی و افکارخودآیند منفی و پرخاشگری با پرخاشگری دانش‌آموزان ارتباط دارد و با عملکرد تحصیلی آنها نیز رابطه دارد.

مطلوبیت اجتماعی[4]از جمله متغیرهایی است که احتمالا می‌تواند بین ویژگی‌های شخصیت و نگرش ناکارآمد در افسردگی اوایل نوجوانی نقش میانجی را ایفا کند. مطلوبیت اجتماعی به معنای تمایل افراد برای پاسخ دادن مطلوب از نظر اجتماعی به جای توصیف آنچه واقعاً فکر می‌کنند و یا انجام می‌دهند، است (ارنداز[5] و همکاران، ۲۰۱۹). مطالعات نشان می‌دهد کودکان و نوجوانانی که روابط مناسبی با همسالان نداشته و از مطلوبیت اجتماعی برخودار نیستند، گرایش زیادی به رفتارهای پرخاشگری دارند (صدق پور، محمودیان و سلیمانیان، ۱۳۸۸). افراد با سطح بالای مطلوبیت اجتماعی، انعطاف پذیری بالایی در تغییر دادن نظرها و تجربیات شخصی خود در مصاحبه‌ها و پاسخگویی هستند، اما افراد با سطح پایین مطلوبیت اجتماعی در نظریات و تجربیات خود ثابت قدم هستند و انعطاف پذیری پایینی دارند (سرمدی سلطان، زارعی، میانکلیو سلیمی بحستانی، ۱۳۹۲). فتحی (۱۳۹۸)، نشان داد که ارتباط معنی‌داری بین مطلوبیت اجتماعی و سازگاری روانی و پرخاشگری وجود دارد. ارنداز و همکاران (۲۰۱۹) دریافتند بین پرخاشگری و مطلوبیت اجتماعی رابطه معکوس وجود دارد. کپل[6] و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهش خود نشان دادند که پرخاشگری با مطلوبیت اجتماعی رابطه معکوس دارد و با رفتارهای جنسی پرخاشگرانه نیز رابطه دارد. گورزدانیک و سوپوتیک[7](۲۰۱۸) نشان دادند که مطلوبیت اجتماعی و پرخاشگری باهم رابطه معنی‌داری دارند و این دو متغیر با جنسیت نیز رابطه دارند. همچنین پژوهش‌ها نشان می‌دهد مطلوبیت اجتماعی با ویژگی‌های شخصیت نیز رابطه دارد (پاتریک و میچل،۲۰۱۹). در مطالعات مبتنی بر مدل پنج عامل شخصیتی، یک گرایش کلی وجود دارد که نمرات بالا در مطلوبیت اجتماعی، نمرات بالایی را در برونگرایی، توافق، هوشیاری، گشاده‌رویی و روان رنجورخویی پیش‌بینی می‌کند و این متغیرها بر مطلوبیت اجتماعی تاثیرمی‌گذارند. این الگو نشان‌دهنده این است که مطلوبیت اجتماعی شامل یک عامل کلی و پوشاننده است (پاتریک و میچل،۲۰۱۹). پژوهش محمودیان و همکاران (۱۳۹۶) نشان داد که بین ویژگی‌های شخصیتی و مطلوبیت اجتماعی رابطه معنی‌دار وجود دارد. غدیری و همکاران (۱۳۹۹) دریافتند بین مطلوبیت اجتماعی و ویژگی‌های شخصیتی ارتباط معنی‌داری وجود دارد. پاتریک و میچل[8](۲۰۱۹) دریافتند بین مطلوبیت اجتماعی و برون گرایی، موافق بودن و وظیفه شناسی رابطه مثبت و معنادار و بین مطلوبیت اجتماعی و عاطفه منفی رابطه منفی و معنادار وجود دارد. پلت[9] و همکاران (۲۰۲۱) نیز در پژوهش خود نشان دادند بین مطلوبیت اجتماعی و ویژگی‌های شخصیت ارتباط معنی‌داری وجود دارد. نیمرد[10] و همکاران (۲۰۱۸) نیز رابطه معنی‌داری بین مطلوبیت اجتماعی و ویژگی‌های شخصیتی را دریافتند. از سویی دیگر پژوهش‌ها نشان داده‌اند نگرش ناکارآمد نیز با مطلوبیت اجتماعی رابطه دارد و باعث کاهش مطلوبیت و کارایی اجتماعی فرد شده و سلامت روان او را نیز دستخوش تغییراتی می‌کند (شنکمن[11] و همکاران،۲۰۱۸). نگرش‌های ناکارآمد باعث می‌شود فرد پافشاری بیشتری بر باورهای مخرب خود داشته باشد در نتیجه زمانی که با رویداد آسیب‌زا و پرفشار اجتماعی روبه‌رو شود با رفتارهای ناسازگارانه مطلوبیت و کارای اجتماعی خود را کاهش دهد. این نگرشها موجب سوگیری ادراک فرد از رویدادها شده و احساسات و رفتارهای او را تحت تاثیر قرار می‌دهند و منجر به عملکرد منفی فرد در جامعه می‌شود (ایمانی،الخلیل و شکری،۱۳۹۷). شنکمن و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهش خود نشان دادند که نگرش منفی با سلامت روان و مطلوبیت اجتماعی رابطه معنی‌داری دارند. ربیعی و همکاران (۱۳۸۸) دریافتند که بین مطلوبیت اجتماعی و سلامت روان با نگرش ناکارآمد همبستگی منفی وجود دارد.

1 .liu
2. Meiser
3. Chowdhury& Gupta
4 . Social Desirability
5. ernandez
6 . Kepple
7 . Grozdanić, & Subotic
8 . Patrik & Michal
9 . Pelt
10 . Nimrod
11 . Shenkman

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-14]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.4.4.7]

با توجه به مبانی پژوهشی مطرح شده می‌توان نتیجه گرفت که ویژگی شخصیت و نگرش ناکارآمد و مطلوبیت اجتماعی در بروز رفتار پرخاشگرایانه نوجوانان موثر هستند و از آنجایی که متغیرهای ویژگی شخصیت و نگرش ناکارآمد بر مطلوبیت اجتماعی تاثیرگذار هستند و مطلوبیت اجتماعی نیز بر پرخاشگری تاثیر می‌گذارد ، بنابراین این دو متغیر بر پرخاشگری نیز تاثیر می‌گذارند. از آنجایی که رفتارهای پرخاشگرایانه در نوجوان باعث عوارض جسمی، روانی و اجتماعی می‌شود و این گروه، نیروی انسانی و سازندگان فردای کشور هستند، سلامت روانی آنها اهمیت زیادی دارد و هرگونه نا آشنایی با این مسائل باعث اثرات زیان باری در جامعه می‌شود. بنابراین شناسایی عوامل تاثیرگذار بر پرخاشگری و کنترل آن می‌تواند بروز آن را به حداقل برساند. به همین منظور این پژوهش با هدف بررسی نقش میانجی مطلوبیت اجتماعی در ارتباط بین ویژگی‌های شخصیتی و نگرش‌های ناکارآمد با رفتارهای پرخاشگرانه نوجوانان انجام گرفت.

روش

روش پژوهش حاضر از نوع توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان دوره متوسطه اول و دوم شهر اردبیل بود که در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ مشغول به تحصیل بودند. باتوجه به اینکه طبق نظر محققان حداقل حجم نمونه برای مطالعات مدل‌یابی ۲۰۰ پیشنهاد شده است (هومن،۱۳۹۵). در پژوهش حاضر حجم نمونه شامل ۲۰۰ نفر می‌باشد که با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و به صورت اینترنتی و از طریق شبکه‌های مجازی، در این مطالعه شرکت کردند. پرسشنامه‌ها در فضای مجازی (تلگرام،واتساپ) دراختیار دانش آموزان قرار گرفت. معیارهای ورود به پژوهش شامل تمایل و رضایت برای تکمیل پرسشنامه‌ها و دانش آموزان رده سنی ۱۳-۱۸ ساکن در شهر اردبیل و معیارهای خروج از پژوهش، عدم تمایل به ادامه همکاری و تکمیل نکردن پرسشنامه‌ها بود. در این پژوهش ملاحظات اخلاقی مانند رضایت افراد نمونه، اصول رازداری و محرمانه ماندن اطلاعات هویتی و تحلیل داده‌ها به صورت کلی، رعایت شد. پس از انتخاب نمونه، پرسشنامه با پرس‌لاین ساخته شد و در تمامی گروه‌های درسی دانش‌آموزان در پیام رسان‌های داخلی و خارجی از جمله واتساپ، تلگرام، سروش و شاد انتشار یافت و نوجوانان به آن پاسخ دادند و توضیحات لازم از جمله هدف پژوهش و نحوه پاسخ‌دهی به سوالات داده شده و۲۰۰ نفر به صورت کاملا داوطلبانه در این پژوهش شرکت کردند و پاسخ‌های خود را ثبت نمودند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل مسیر و نرم‌افزار spss ۲۳ و lisrel ۸.۸ استفاده شد.

ابزار سنجش

مقیاس نگرش ناکارآمد کودکان و نوجوان[1](DAS-CA) :مقیاس نگرش‌های ناکارآمد کودکان و نوجوانان (DAS-CA) توسط دوالساندرو و بورتون[2] (۲۰۰۶) طراحی شده است. با استفاده از نسخه بزرگسال مقیاس نگرش‌های ناکارآمد (ویسمن، ۱۹۷۹ ؛ ویسمن و بک، ۱۹۷۸) و بعد از ساده سازی عبارات، ابتدا نسخه ۴۰ ماده‌ای مقیاس نگرش‌های ناکارآمد را ایجاد کردند و سپس، تحلیل مقدماتی نسخه ۴۰ ماده‌ای منجر به حذف ۱۸ ماده شد (دوالساندرو و بورتون، ۲۰۰۶). در مقیاس نگرش‌های ناکارآمد – نسخه کودک و نوجوان، مشارکت کنندگان به هر یک از گویه‌ها روی یک طیف پنج درجه‌ای از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵) جواب می‌دهند. نتایج مطالعه دوالساندرو و بورتون (۲۰۰۶) از ویژگی‌های فنی مقیاس نگرش‌های ناکارآمد نسخه کودک و نوجوان به طور تجربی حمایت کرد. در پژوهش اورال و گونلو[3] (۲۰۲۰) ضریب پایایی به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۲ و روایی به روش تحلیل عاملی ۰/۷۲ گزارش شد. بعد از هنجاریابی در ایران توسط شکری و همکاران (۱۳۹۴) پرسشنامه ۲۲ ماده‌ای با حذف ۴ ماده به دلیل بار عاملی کمتر از ۰/۳۰ به ۱۸ سوال کاهش یافت که شامل دو مولفه کمال گرایی خودمحور و کمال گرایی اجتماع محوراست. در پژوهش شکری و همکاران (۱۳۹۴) پایایی به روش آلفای کرونباخ برای عوامل کمال‌گرایی خودمحور و کمال‌گرایی اجتماع محور به ترتیب ۰/۷۸ و ۰/۷۲ می باشد. به منظور بررسی اعتبار سازه DAS-CA ، همبستگی بین نمره‌های آن با نمره‌ی عاطفه ی مثبت محاسبه شد و نتایج بین ۰/۲۱ و۰/۲۵بود. (شکری و همکاران،۱۳۹۴). در پژوهش حاضر پایایی به روش آلفای کرونباخ برای کمال گرایی خودمحور و کمال گرایی اجتماع محور به ترتیب ۰/۷۹ و ۰/۷۰ برآورد گردید.

1 . Children’s and Adolescent Dysfunctional Attitudes Scale
2. D Alessandro, & Burton
3. Oral, Günlü

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-14]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.4.4.7]

پرسشنامه شخصیت نئو فرم کوتاه[1] (NEO-FFI): پرسشنامه شخصیت نئو یکی از آزمون‌های شخصیتی است که بر اساس تحلیل عوامل ایجاد شده‌است و از جدیدترین ابزارها در زمینه شخصیت است که پرسشنامه NEOPI- R [2]جانشین پرسشنامه NEO می باشد، در سال ۱۹۸۵توسط کاستا و مک کری ایجاد شده است. NEO-FFI فرمی از NEOPI-R است کـه دارای ۶۰ سوال می‌باشد و پنج عامل اصلی شخصیت روان آزرده خویی، انعطاف پذیری، برون گرایی، سازگاری و وجدانی بـودن را بررسی می‌کند. سوالات این مقیاس بـر روی طیـف لیکـرت پنج بخشی از صفر تا چهار نمـره گـذاری شـده اسـت و هـر عامل با داشـتن ۱۲ مـاده، نمـره ای از صـفر تـا ۴۸ را دارا می‌باشد. ایـن پرسشنامه در ایران توسط گروسی در سال ۱۳۸۰ به زبان فارسی ترجمه و بر روی دانشجویان ایرانی هنجاریابی شده اسـت (گروسی فرشی،۱۳۸۰). کاستا و مک کری پایایی این پرسشنامه را به روش آلفای کرونباخ برای پنج عامل نوروزگرایی، برون گرایی، پذیرش، توافق و وظیفه‌شناسی ۰/۸۶، ۰/۸۰، ۰/۷۵، ۰/۶۹، ۰/۷۹ گزارش کردند و روایی آن را به روش روایی سازه ۰/۶۸ تا ۰/۸۶ بدست آوردند. خرمائی و فرمانی (۱۳۹۳) پایایی آن با روش آلفای کرونباخ برای روانژندی ۰/۸۳، وظیفه‌گرایی۰/۸۱ و برونگرایی و گشودگی به تجربه ۰/۷۲ و ۰/۶۹ محاسبه کردند. روایی این پرسشنامه در ایران به روش همبستگی مقیاس های آن با پرسشنامه ی تجدید نظر شده ی آیزنک- فرم کوتاه در عامل روان رنجورخویی ۰/۷۲ و در عامل برونگرایی ۰/۷۰ و همبستگی مقیاس های توافق پذیری و وظیفه شناسی با مقیاس روان رنجورخویی ۰/۳۲ و همبستگی انعطاف‌پذیری با عالم برونگرایی ۰/۲۲ گزارش شده‌است (محرابیان و آرندان، ۱۳۹۲). در پژوهش حاضر پایایی به روش آلفای کرونباخ برای روانژندی ۰/۷۶، برونگرایی ۰/۷۴، دلپذیر بودن ۰/۷۳، توافق پذیری ۰/۶۹ و مسئولیت پذیری ۰/۷۰ برآورد گردید.

پرسشنامه مطلوبیت اجتماعی[3] (SDSA) : پرسشنامه مطلوبیت اجتماعی توسط کراون و مارلو[4] (۱۹۶۰) ایجاد شده است و دارای ۳۳ ماده می‌باشد. نمره کل آزمون بر مبنای پاسخ‌های صحیح یا غلط هر ماده مشخص می‌شود. افرادی که نمره آنان بین صفر تا هشت می‌باشد، کسانی می‌باشند که مطلوبیت اجتماعی کمتری دارند و احتمالا نادیده گرفته می‌شوند. نمره‌های ۹ تا ۱۹ افرادی می‌باشند که مطلوبیت اجتماعی آنها در حد متوسط می‌باشد و رفتارهای آنان مطابق با قواعد و هنجارهای اجتماعی می‌باشد. افرادی که نمره‌های آنان بین ۲۰ تا ۳۳ می‌باشد، رفتار واقعی آنان با قواعد و هنجارهای اجتماعی از تطابق زیادی برخوردار می‌باشد.کراون و مارلو (۱۶۹۰) پایایی آن به روش کورد ریچاردسون ۰/۸۸ و روایی آن به روش تحلیل عامل ۰/۸۶بدست آوردند. در ایران پایایی این آزمون با روش بازآزمایی از ۰/۸۰بیشتر بوده است (گنجی۱۳۹۸). عریضی و همکاران (۱۳۹۰) پایایی را به روش آلفای کرانباخ ۰/۸۴ به دست آورند و ازنظر روایی سازه این آزمون با ضریب همبستگی ۰/۸۷به‌دست آمد (گنجی۱۳۹۸). در پژوهش حاضر پایایی به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۲ برآورد گردید

پرسشنامه پرخاشگری باس[5](BPAQ): این آزمون توسط باس و پری[6] در سال(۱۹۹۲) ایجاد شده است. پرسشنامه که دارای ۲۹ گویه می‌باشد، چهار عامل پرخاشگری کلامی (۵ پرسش)، پرخاشگری جسمانی (۹پرسش)، خشم (۷پرسش) و خصومت (۸پرسش) را سنجش می‌کند. در این پرسشنامه، گزینه‌ها به شیوه‌ای تنظیم شده‌اند که جایگاه فرد را در هر پرسش، روی یک مقیاس پنج نقطه‌ای، از ۱(کاملا من را توصیف نمی کند) تا (کاملا من را توصیف می کند)، نشان می‌دهد. نتایج تحلیل روانسنجی باس و پری (۱۹۹۲) نشان داده‌است که پایایی فـرم اصـلی ایـن پرسشنامه به روش بازآزمایی در بازه ۹ هفته و بـرای عوامـل پرخاشگری بدنی، کلامی، خشم و کینه‌ورزی به ترتیـب ۰/۸۰، ۰/۷۶، ۰/۷۲، و ۰/۷۲ گـزارش شـده اسـت و همچنین روایی آن به روش تحلیل عاملی بین ۰/۵ تا ۰/۴۵ می‌باشد (باس و پری،۱۹۹۲). در ایران محمدی(۱۳۸۵) روایی همگرای این پرسشنامه را با محاسبه ضریب همبستگی زیرمقیاس‌ها با یکدیگر و با کل پرسشنامه میان ۰/۳۷ و ۰/۷۸ و پایایی آن به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹ گزارش کردند. در پژوهش حاضر پایایی به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۲ برآورد گردید.

یافته ها

1. Neo-five factor inventory
2. Revised NEO personality Inventory
3 . Social Desirability scale for Adults
4. Crown,D,P.,& Marlowe
5 . Buss and Perry Aggression Questionnaire
6. Buss &Perry

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-14]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.4.4.7]

نمونه پژوهش شامل تعداد ۲۰۰ نفر از نوجوانان با میانگین سنی ۱۶/۱۴۵ و انحراف معیار ۱/۰۵۳ در بازه سنی ۱۳ تا ۱۸ سال و معدل بین ۱۵ تا ۲۰ بودند. ۵۲ درصد (۱۰۴ نفر) دختر و ۴۸ درصد (۹۶ نفر) پسر، بیشتر شرکت کنندگان با ۳۵/۵ درصد (۷۱ نفر) پایه یازدهم، ۲۷ درصد (۵۴ نفر) والدین دارای تحصیلات لیسانس، ۳۱/۵ درصد (۶۳ نفر) والدین دارای شغل آزاد و ۴۶ درصد (۹۲ نفر) دارای وضعیت اقتصادی متوسط بودند. جدول ۱ آماره‌های توصیفی مربوط به میانگین، انحراف معیار، چولگی و کشیدگی متغیرهای پرخاشگری، مطلوبیت اجتماعی، نگرش ناکارآمد(کمال گرایی خود محور و کمال گرایی اجتماع محور) و ویژگی‌های شخصیتی، را نشان می‌دهد.

به منظور بررسی رابطه بین متغیرهای پژوهش از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد که نتایج آن در جدول ۱ ارائه شده است

جدول ۱. ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱- پرخاشگری	۱								
۲-مطلوبیت اجتماعی	-۰/۶۶**	۱							
۳-کمالگرایی‌خودمحور	۰/۵۶**	-۰/۶۶**	۱						
۴-کمالگرایی‌اجتماع-محور	۰/۵۰**	-۰/۵۵**	۰/۵۲**	۱					
۵- روان نژدی	۰/۶۲**	-۰/۵۷**	۰/۴۲**	۰/۴۷**	۱				
۶- برون گرایی	-۰/۴۰**	۰/۴۹**	-۰/۳۷**	-۰/۱۸**	-۰/۴۴**	۱			
۷-مسئولیت پذیری	-۰/۵۳**	۰/۶۲**	-۰/۴۲**	-۰/۳۰**	-۰/۵۴**	۰/۶۶**	۱		
۸- دلپذیر بودن	-۰/۴۷**	۰/۳۱**	-۰/۲۲**	-۰/۲۲**	-۰/۳۹**	۰/۲۰**	۰/۳۰**	۱	
۹- توافق پذیری	-۰/۶۷**	۰/۶۴**	-۰/۵۱**	-۰/۳۷**	-۰/۶۶**	۰/۴۱**	۰/۶۰**	۰/۴۱**	۱
میانگین	۸۰/۱۰۵	۵/۴۴۰	۱۷/۸۷۵	۲۴/۴۵۵	۳۳/۶۳۵	۳۳/۹۷۰	۴۵/۵۰۵	۳۶/۷۹۰	۴۱/۵۳۰
انحراف استاندارد	۲۳/۲۵۱	۲/۲۲۷	۶/۸۸۴	۷/۹۱۶	۹/۳۵۲	۶/۸۱۰	۶/۴۷۲	۴/۶۱۰	۶/۶۴۰
کجی	۰/۲۴۰	-۰/۰۷۰	۰/۷۵۱	-۰/۲۳۹	-۰/۳۴۷	-۰/۳۷۷	-۰/۳۳۲	-۰/۴۶۱	-۰/۲۳۰
کشیدگی	-۰/۷۰۷	-۱/۱۹۸	۰/۱۴۷	-۰/۹۴۹	-۰/۱۶۹	-۰/۲۱۲	۰/۶۱۹	۱/۰۹۹	-۱/۲۳۹

نتایج جدول۱ نشان می‌دهد که پرخاشگری با مطلوبیت اجتماعی (r=-۰/۶۶، p<۰/۰۱)، برونگرایی (r=-۰/۴۰، p<۰/۰۱)، مسئولیت پذیری (r=-۰/۵۳، p<۰/۰۱)، دلپذیر بودن (r=-۰/۴۷، p<۰/۰۱) و توافق پذیری (r=-۰/۶۷، p<۰/۰۱) در سطح معنی دار ۹۹ درصد رابطه منفی و کمال گرایی خود محور (r=۰/۵۶، p<۰/۰۱)، کمال گرایی اجتماع محور (r=۰/۵۰، p<۰/۰۱) و روان نژدی (r=۰/۶۲، p<۰/۰۱) رابطه مثبت وجود داشت. . باتوجه به مقادیر چولگی متغیرهای پژوهش که بین بازه (۲، ۲-) قرار دارند، از لحاظ کجی متغیرهای پژوهش نرمال بوده و توزیع آن‌ها متقارن است. همچنین مقدار کشیدگی متغیرهای پژوهش در بازه (۲، ۲-) قرار دارند. این نشان می‌دهد توزیع متغیرهای پژوهش از کشیدگی نرمال برخوردار هستند.

قبل از انجام تحلیل مسیر، پیش‌فرض‌های آن مورد بررسی قرار گرفت:۱) جهت بررسی پیش فرض نرمال بودن داده‌ها از شاخص کجی و کشیدگی استفاده شد و نتایج نشان داد که شاخص چولگی و کشیدگی همه‌ی متغیرهای پژوهش در دامنه ۲ و ۲- قرار داشت و این به معنی نرمال بودن داده‌ها می‌باشد. ۲) نوع متغیرهای استفاده شده فاصله‌ای بودند ۳) برای بررسی وجود همخطی چندگانه بین متغیرها از شاخص های تحمل یا (VIF)و عامل تورم واریانس استفاده شد. مقدار تحمل کمتر از ۰/۱ یا بیشتر از ۱۰ نشان دهنده هم خطی چندگانه است با توجه به ضرایب همبستگی که هیچکدام کمتر از ۰/۱ یا بیشتر از ۱۰ نبودند نشان دهنده عدم وجود همخطی چندگانه است. ۴) برای بررسی اثرهای مستقیم و غیرمستقیم متغیرهای ویژگی‌های شخصیتی و نگرش‌های ناکارآمد بر رفتارهای پرخاشگرانه نوجوانان با میانجی‌گری مطلوبیت اجتماعی از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری روش تحلیل مسیر استفاده شده است که در شکل ۱ گزارش شده است.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-14]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.4.4.7]

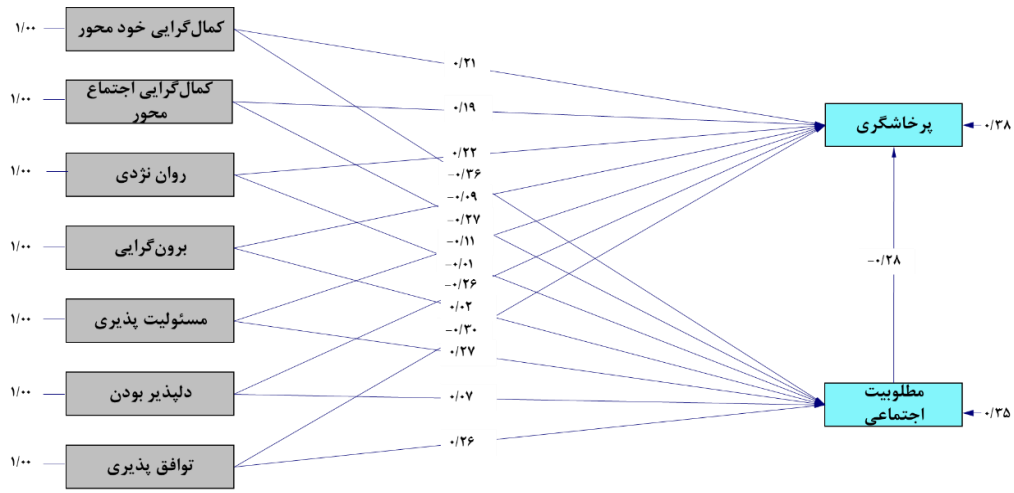

شکل۱- آزمون مدل پژوهش (در حالت استاندارد)

بر اساس شکل ۱ می‌توان گفت که کمالگرایی خودمحور (ß=۰/۲۱ ، P <۰/۰۰۱)، کمالگرایی اجتماع محور(ß=۰/۱۹ ، P <۰/۰۰۱)، روان نژندی (ß=۰/۲۲ ، P <۰/۰۰۱) به صورت مثبت بر پرخاشگری معنی‌دار است یعنی با افزایش این متغیرها پرخاشگری نیز افزایش می‌یابد و برون‌گرایی(ß= -۰/۰۹ ، P <۰/۰۰۱)، مسئولیت پذیری(ß= -۰/۱۱ ، P <۰/۰۰۱)، دلپذیر بودن(ß= -۰/۲۶ ، P <۰/۰۰۱)، توافق پذیری(ß= -۰/۳۰ ، P <۰/۰۰۱)، و مطلوبیت اجتماعی(ß= -۰/۲۸ ، P <۰/۰۰۱)، به صورت منفی بر پرخاشگری معنی‌دار است، یعنی با افزایش هرکدام از آنها پرخاشگری کاهش می‌یابد و بلعکس. کمالگرایی خودمحور (ß=-۰/۳۶ ، P <۰/۰۰۱)، کمالگرایی اجتماع محور(ß= -۰/۲۷ ، P <۰/۰۰۱)، روان نژندی (ß= -۰/۰۱ ، P <۰/۰۰۱) به صورت منفی بر مطلوبیت اجتماعی معنی‌دار است یعنی با کاهش هرکدام از آنها مطلوبیت اجتماعی افزایش می‌یابد و بلعکس و برون‌گرایی(ß= ۰/۰۲ ، P <۰/۰۰۱)، مسئولیت پذیری(ß=۰/۲۷ ، P <۰/۰۰۱)، دلپذیر بودن(ß= ۰/۷۰ ، P <۰/۰۰۱)، توافق پذیری(ß= ۰/۲۶ ، P <۰/۰۰۱)، به صورت مثبت بر مطلوبیت اجتماعی معنی‌دار است یعنی با افزایش این متغیرها مطلوبیت اجتماعی نیز افزایش می‌یابد.

در جدول ۲ مقادیر مربوط به ضرایب مسیر و مقدار T-Value بین متغیرهای پژوهش جهت بررسی وجود یا عدم وجود روابط مستقیم بین متغیرهای پژوهش ارائه گردیده است.

جدول ۲- مسیر مستقیم متغیرهای تحقیق

متغیرها				ضرایب مسیر	مقدار T	خطای استاندارد	معنی‌داری
نگرش‌های ناکارآمد	کمال‌گرایی خود محور	←	پرخاشگری	۰/۲۱	۳/۳۷	۰/۰۹۸	۰/۰۰۱
	کمال‌گرایی خود محور	←	مطلوبیت اجتماعی	-۰/۳۶	-۵/۶۸	۰/۰۸۲	۰/۰۰۱
	کمال‌گرایی اجتماع محور	←	پرخاشگری	۰/۱۹	۳/۰۶	۰/۱۰۰	۰/۰۰۱
	کمال‌گرایی اجتماع محور	←	مطلوبیت اجتماعی	-۰/۲۷	-۴/۲۹	۰/۰۹۱	۰/۰۰۱
	روان نژدی	←	پرخاشگری	۰/۲۲	۳/۵۲	۰/۰۹۷	۰/۰۰۱
	روان نژدی	←	مطلوبیت اجتماعی	-۰/۰۱	-۰/۲۹	۰/۱۱۸	۰/۰۰۱
ویژگی‌های شخصیتی	برون‌گرایی	←	پرخاشگری	-۰/۰۹	-۱/۵۳	۰/۱۱۰	۰/۰۰۱
	برون‌گرایی	←	مطلوبیت اجتماعی	۰/۰۲	۰/۴۴	۰/۱۱۷	۰/۰۰۱
	مسئولیت پذیری	←	پرخاشگری	-۰/۱۱	-۱/۸۳	۰/۰۹۲	۰/۰۰۱

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-14]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.4.4.7]

مسئولیت پذیری	←	مطلوبیت اجتماعی	۰/۲۷	۴/۲۹	۰/۱۱۲	۰/۰۰۱
دلپذیر بودن	←	پرخاشگری	-۰/۲۶	-۴/۱۴	۰/۰۸۸	۰/۰۰۱
دلپذیر بودن	←	مطلوبیت اجتماعی	۰/۰۷	۱/۲۱	۰/۰۹۲	۰/۰۰۱
توافق پذیری	←	پرخاشگری	-۰/۳۰	-۴/۷۶	۰/۰۹۰	۰/۰۰۱
توافق پذیری	←	مطلوبیت اجتماعی	۰/۲۶	۴/۱۴	۰/۰۹۲	۰/۰۰۱
مطلوبیت اجتماعی	←	پرخاشگری	-۰/۲۸	-۰/۴۵	۰/۰۹۰	۰/۰۰۱

با توجه به جدول ۴ اثر مستقیم متغیر کمال‌گرایی خود محور، کمال‌گرایی اجتماع محور و روان نژندی بر پرخاشگری، مثبت معنی‌دار و دلپذیر بودن، توافق پذیری و مطلبوبیت اجتماعی منفی معنی‌دار است؛ همچنین کمال‌گرایی خود محور و کمال‌گرایی اجتماع محور اثر مستقیم منفی و معنی‌دار و مسئولیت پذیری و توافق پذیری اثر مستقیم و مثبت معنی‌دار روی مطلوبیت اجتماعی دارند.

جهت بررسی اثر غیرمستقیم نگرش‌های ناکارآمد و ویژگی‌های شخصیتی با میانجی‌گری مطلوبیت اجتماعی بر رفتارهای پرخاشگرانه نوجوانان از آزمون تست سوبل استفاده شده است. آزمون سوبل یکی از رویکردهای پرکاربرد در قبول یا رد فرضیات مربوط به نقش میانجی یک متغیر می‌باشد. که نتایج آن در جدول ۳ ارائه گردیده است. همچنین برای تعیین شدت اثر غیرمستقیم از طریق میانجی از آماره‌ای به

با توجه به جدول ۴ اثر مستقیم متغیر کمال‌گرایی خود محور، کمال‌گرایی اجتماع محور و روان نژندی بر پرخاشگری، مثبت معنی‌دار و دلپذیر بودن، توافق پذیری و مطلبوبیت اجتماعی منفی معنی‌دار است؛ همچنین کمال‌گرایی خود محور و کمال‌گرایی اجتماع محور اثر مستقیم منفی و معنی‌دار و مسئولیت پذیری و توافق پذیری اثر مستقیم و مثبت معنی‌دار روی مطلوبیت اجتماعی دارند.

جهت بررسی اثر غیرمستقیم نگرش‌های ناکارآمد و ویژگی‌های شخصیتی با میانجی‌گری مطلوبیت اجتماعی بر رفتارهای پرخاشگرانه نوجوانان از آزمون تست سوبل استفاده شده است. آزمون سوبل یکی از رویکردهای پرکاربرد در قبول یا رد فرضیات مربوط به نقش میانجی یک متغیر می‌باشد. که نتایج آن در جدول ۳ ارائه گردیده است. همچنین برای تعیین شدت اثر غیرمستقیم از طریق میانجی از آماره‌ای به نام VAF[1] استفاده می‌شود که مقداری بین ۰ تا ۱ را اختیار می‌کند؛ و هر چه این مقدار به ۱ نزدیک‌تر باشد، نشان از قوی‌تر بودن تأثیر میانجی دارد. درواقع این مقدار اثر غیرمستقیم به اثر کل را می‌سنجد.

جدول ۳- نتایج تحلیل اثرات غیر مستقیم نگرش‌های ناکارآمد و ویژگی‌های شخصیتی با میانجی‌گری مطلوبیت اجتماعی بر رفتارهای پرخاشگرانه نوجوانان

فرضیه پژوهش	T-sobel	ضریب مسیر استاندارد	آماره VAF	نتیجه آزمون
کمالگرایی خودمحور ← مطلوبیت اجتماعی ← پرخاشگری	۲/۵۵۱	۰/۱۰۱	۰/۳۲۴	تأیید
کمالگرایی‌اجتماع‌محور ← مطلوبیت‌اجتماعی ← پرخاشگری	۲/۰۹۲	۰/۰۷۶	۰/۲۸۵	تأیید
توافق پذیری ← مطلوبیت اجتماعی ← پرخاشگری	۲/۰۳۸	۰/۰۷۳	۰/۱۹۵	تأیید

با توجه به میزان آماره تی غیرمستقیم (تی سوبل) بین متغیرهای بالا که خارج از بازه (۱/۹۶& ۱/۹۶-) است؛ لذا فرضیه اثر غیر مستقیم متغیرهای نگرش‌های ناکارآمد و توافق پذیری بر پرخاشگری پذیرفته می‌شود. بنابراین متغیرهای نگرش‌های ناکارآمد و توافق پذیری علاوه بر اثر مستقیم، به طور غیر مستقیم و از طریق مطلوبیت اجتماعی نیز بر پرخاشگری تاثیر می‌گذارند. با توجه به میزان به‌دست‌آمده برای آماره VAF مشاهده می‌شود که ۳۲/۴ درصد تأثیر کمال گرایی خود محور بر پرخاشگری، ۲۸/۵ درصد تأثیر کمال گرایی اجتماع محور بر پرخاشگری و ۱۹/۵ درصد تأثیر توافق پذیری بر پرخاشگری از طریق مطلوبیت اجتماعی می‌تواند تبیین گردد.

1 .Variance accounted for

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-14]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.4.4.7]

تعدادی آزمون جهت بررسی اینکه داده‌ها تا چه حد با مدل برازش دارند و مدل تا چه حد روابط مشاهده شده بین متغیرهای قابل اندازه‌گیری را توصیف می‌نماید به کار می‌رود. جدول ۴ معرف انواع شاخص‌های برازش و معنی‌داری مدل می‌باشد

جدول ۴- شاخص‌های برازندگی مدل تحقیق

نام شاخص	مقدار	بازه قابل‌قبول	نتیجه
کای اسکوربه درجه آزادی	۲/۶۸	کمتر از ۳	قابل‌قبول
ریشه میانگین مربعات خطای برآورد[1]	۰/۰۷۸	خوب: کمتر از ۰/۰۸ متوسط: ۰/۰۸ تا ۰/۱	خوب
شاخص برازش تطبیقی[2]	۰/۹۱	بیشتر از ۰/۹۰	قابل‌قبول
شاخص برازش هنجارشده[3]	۰/۹۲	بیشتر از ۰/۹۰	قابل‌قبول
شاخص نیکویی برازش[4] I	۰/۸۵	بیشتر از ۰/۸۰	قابل‌قبول

یکی از شاخص‌های مقتصد تقسیم خی‌دو بر درجه آزادی می‌باشد که این میزان بایستی کمتر از ۳ باشد و چانچه در جدول ۴ مشاهده می‌شود ۲/۶۸ می‌باشد. شاخص ریشه میانگین مربعات خطای برآورد نیز، ۰/۰۷۸ می‌باشد که در محدوده مطلوب می‌باشد و نشان از برازندگی خوب مدل دارد. شاخص برازش تطبیقی و شاخص برازش هنجارشده باید از ۰/۹۰ بیشتر باشد که در جدول۴، ۰/۹۱ و ۰/۹۲بدست آمده است و بیانگر برازندگی مدل است وشاخص نیکویی برازش باید بالاتر از ۰/۸۰ باشد که در جدول ۴، ۰/۸۵ ذکر شده است و با توجه به نتایج به‌دست‌آمده می‌توان گفت که مدل تحقیق ازنظر شاخص‌های معنی‌داری و برازش مورد تائید است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش میانجی مطلوبیت اجتماعی در ارتباط بین ویژگی های شخصیتی و نگرش‌های ناکارآمد با رفتارهای پرخاشگرانه نوجوانان انجام شد. یافته اول پژوهش نشان داد که توافق پذیری، برونگرایی، وظیفه‌شناسی و دلپذیربودن رابطه مستقیم و منفی و روان‌رنجورخوی تأثیر مستقیم و مثبت بر رفتار پرخاشگرانه نوجوانان دارند. این یافته با پژوهش‌های سیدحسنی، سدرپوشان و فلاح (۱۳۹۷) و پارسی و همکاران (۱۳۹۷)، دام و همکاران (۲۰۲۱)، حسن والدوس (۲۰۲۰) همسو می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان گفت توافق پذیری، برونگرایی، وظیفه شناسی و دلپذیربودن بر پرخاشگری تأثیر مستقیم منفی و معنی‌دار دارند، یعنی با بالا بودن آنها پرخاشگری کاهش می‌یابد، زیرا توافق پذیری با ازخودگذشتگی و همدلی و مهربانی و... توصیف می‌شود؛ بنابراین کسی با این ویژگی‌ها پرخاشگری کمتری از خود نشان می‌دهد، همچنین وظیفه شناسی با خودکنترلی و خویشتن‌شناسی همراه است؛ بنابراین فردی با وظیفه شناسی بالا و خودکنترلی بالا، پرخاشگری کمتری از خود نشان می‌دهد و فرد با دل‌پذیری تمایل بیشتری به پذیرفتن عقاید جدید و نوگرایی دارد و در موقعیت‌های جدید انعطاپذیری بیشتر از خود نشان می‌دهد و درنتیجه پرخاشگری کمتری از خود بروز می‌دهد. در آخر روان‌رنجور خویی بر پرخاشگری تأثیر مستقیم و منفی معنی‌دار دارد، زیرا روان‌رنجورخویی با بی‌ثباتی هیجانی و کنترل تکانه ضعیف و تجربه هیجانات منفی شناخته می‌شود و در پرخاشگری هم فرد دشواری در کنترل تکانه و هیجانات خود دارد، بنابراین روان‌رنجورخویی می‌تواند باعث افزایش پرخاشگری فرد شود(دام و همکاران ،۲۰۲۱) و میتوان گفت که ویژگی‌های شخصیتی افراد در واکنش آنها به امور از جمله فشار و استرس زندگی تاثیرگذار بوده و باعث می‌شود افراد باتوجه به ویژگی‌های شخصیتی خود رفتارهای پرخاشگرایانه یا سازگارانه نشان دهند و بسته به این ویژگی‌های شخصیتی میتوان پرخاشگری افراد را کاهش داد.

یافته دوم پژوهش نشان داد نگرش منفی کمالگرایی خودمحور و کمالگرایی اجتماع‌محور بر رفتارهای پرخاشگرانه نوجوانان تاثیر مستقیم و مثبت دارد. این یافته با پژوهش‌های مسر و ایسر[5] (۲۰۱۶)؛ ترخان (۱۳۹۷)، دیاس و ونتورا[6] (۲۰۱۷)، جودهوری و چویتا (۲۰۱۴)

1 Root Mean Square Error of Approximation
2 Comparative Fit Index
3 Normed Fit Index
4 Goodness of fit index
5 . Meiser and Esser
6 .Dias and Ventura

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-14]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.4.4.7]

و میسر و اسر (۲۰۱۷) همسو است. از آنجایی که خشم ناشی از عدم دستیابی به هدف مطلوب یا استمرار موقعیت نامطلوب است و کمالگرایی خودمحور هم، وضع معیارهای بالا برای خود است؛ درنتیجه احتمال شکست در افرادی که دارای کمالگرایی خودمحور بالایی هستند، خشم و پرخاشگری بیشتری از خود نشان می‌دهند و همچنین در افرادی که دارای درجه بالای کمالگرایی جامعه‌محور هستند، معتقدند که جامعه معیارهای غیرمنتطی برای آنها وضع کرده، درنتیجه خشم و پرخاشگری بیشتری از خود نشان می‌دهند. (به نقل از لیو، په و ماهندران ، ۲۰۱۷). علاوه بر این بسیاری از پژوهشگران بر این باورند که نگرش‌های ناکارآمد از مولفه‌های تاثیرگذار در پیدایی و ماندگاری رفتارهای پرخاشگرانه می‌باشند (کوهنر و همکاران[1]، ۲۰۰۹) همچنین چیلورز و همکاران[2] (۲۰۱۱) نیز بر این باورند که نگرش‌های ناکارآمد از عوامل مهم زمینه ساز در پریشانی‌های روانشناختی به ویژه در افراد پرخاشگر می‌باشند به طوری که سطح بالای نگرش‌های ناکارآمد با سطح بالای رفتارهای پرخاشگرانه همبستگی مثبت دارد. در تبیین این یافته‌ها می توان بیان نمود افراد با نگرش‌های ناکارآمد الگوی‌های مخرب فکری داشته و افکار منفی را به عنوان واقعیت از پیش تعیین شده در نظر می‌گیرند. این چرخه معیوب ادامه پیدا کرده و تاب آوری فرد را در مقابل موقعیت‌های استرس‌زا پایین می‌آورد و در نتیجه کنترل رفتار پرخاشگرانه را دشوار می‌نماید.

یافته سوم پژوهش نشان داد مطلوبیت اجتماعی بر رفتار پرخاشگرانه نوجوانان رابطه مستقیم دارد. این قسمت از یافته با پژوهش‌های فتحی (۱۳۹۸) و برنشتاین[3](۲۰۰۱)، گورزانیک و همکاران (۲۰۱۸)، انداز و همکاران (۲۰۱۹)، کپل و همکاران (۲۰۱۸) همسو بود. مطلوبیت اجتماعی به معنای پاسخ دادن به موقعیت‌های اجتماعی به نحوی که فرد بهتر بنظر دیگران برسد. پژوهش‌ها نشان می‌دهد نوجوانانی که مطلوبیت اجتماعی کمی دارند، با اتفاقات زندگی برخورد واقع بینانه نداشته و واکنش آن‌ها با رویدادهای زندگی در بسیاری از مواقع نامناسب می‌باشد و متناسب با شرایط و یا رویداد ناکام کننده‌ای که رخ داده‌است واکنش نشان نمی‌دهند و از رفتارهای مخرب همچون پرخاشگری استفاده می‌کنند و آنها به هیچ وجه رفتار خود را تغییر نمی‌دهند و بلعکس نوجوانانی که از دوستان خود حمایت می‌کنند و توانایی برقراری ارتباط با همسالان خود را دارند و هنجارهای گروه را رعایت می‌کنند مطلوبیت اجتماعی بالایی دارند و دیگران را می‌پذیرند و آنها را سازنده می‌دانند و خود را نیز با وجود نقص‌هایی که دارند می‌پذیرند (ابوالقاسمی و جوامیری، ۱۳۹۱)، درواقع نوجوانانی که موفق به کسب مطلوبیت و پذیرش از سوی همسالانشان نمی‌شوند و مورد بی‌اعتنایی و غفلت قرار می‌گیرند، برای جبران آن بیشتر به رفتارهای پرخاشگرایانه دست می‌زنند. از آنجایی که خشم از جمله هیجانهای قابل کنترل است، در نتیجه می‌توان رفتار پرخاشگری را با بالا بردن مطلوبیت اجتماعی و افزایش اجتماعی شدن فرد کاهش داد.

همچنین یافته پایانی نشان داد که ویژگی شخصیتی و نگرش‌ناکارآمد به صورت غیرمستقیم از طریق مطلوبیت اجتماعی بر پرخاشگری نوجوانان نقش دارند. این یافته با پژوهش‌های محمودیان و همکاران (۱۳۹۶)، فتحی و همکاران (۱۳۹۸)، غدیری و همکاران (۱۳۹۹)، پاتریک و میچل (۲۰۱۹)، پلت و همکاران (۲۰۲۱)، نیمرد و همکاران (۲۰۱۸)، شنکمن و همکاران (۲۰۱۸) همسو است. مطلوبیت اجتماعی از پدیده‌ای رفتاری است که این پدیده تحت تاثیر شخصیت افراد به صورت مختلف بروز می‌کند، مک آدامز(۲۰۱۵) نشان داد که برونگراها در مقابل لطف دیگران قدردانی بیشتری نشان می‌دهند و افراد توافق‌پذیر حس همکاری و از خودگذشتگی بیشتر و درکارهای گروهی بیشتر شرکت می‌کنند و افراد با ویژگی باز بودن به تجربه در کارکردن روی مسائل اجتماعی جدید ابراز خوشحالی و علاقه می‌کنند درنتیجه ویژگی‌هایی همچون برونگرایی، وظیفه‌شناسی، توافق‌پذیری و دلپذیربودن از جمله عوامل شخصیتی هستند که می‌توانند میزان طفره‌روی و مطلوبیت اجتماعی فرد را تبیین کنند و رابطه مثبتی با مطلوبیت اجتماعی دارند بنابراین فردی با هرکدام از این ویژگی‌ها مطلوبیت اجتماعی بالایی از خود نشان می‌دهد، همچنین افراد روان‌رنجورخویی به علت عدم کنترل تکانه و هیجانات خود نمی‌توانند به‌طور مطلوب درجامعه عملکرد داشته باشند و مطلوبیت اجتماعی کمی از خود نشان می‌دهند (سبکرو،براهیمی،پزشکی،۱۳۹۸)، همچنین نگرش ناکارآمد باعث می‌شود فرد با پافشاری بر باورهای مخرب و نگرش‌های ناکارآمد خود بر مطلوبیت اجتماعی نیز تاثیر بگذارد و باعث کاهش آن شود (ایمانی،الخلیل و شکری،۱۳۹۷)، به بیان دیگر فردی با نگرش ناکارآمد کمالگرایی خود محور به علت معیارهای بالایی که برای خود در نظر می‌گیرد و انعطاف‌پذیری پایینی دارد در نتیجه در اجتماع مورد پذیرش کمی قرار می‌گیرد و مطلوبیت اجتماعی پایینی از خود نشان می‌دهد و همچنین فردی با نگرش ناکارآمد کمالگرایی اجتماع محور به علت ناراضی بودن از معیارهای جامعه و مورد پذیرش قرار نگرفتن در جامعه مطلوبیت اجتماعی کمی از خود نشان می‌دهد. در تبیین یافته‌های فوق می‌توان نتیجه گرفت ویژگی‌های شخصیت بر مطلوبیت

1. Kuehner et al
2 .Chilvers et al
3 Bernstein

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-14]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.4.4.7]

اجتماعی تاثیر می‌گذارند و با بهبود در هرکدام از ویژگی‌های شخصیتی فرد، عملکرد و برخورد سازگارانه و مطلوبیت اجتماعی آن را بهبود داد، همچنین با تاثیرگذاری بر نگرش‌های ناکارآمد و باورها و افکار مخرب فرد و کاهش آن، باعث بهبود در مطلوبیت اجتماعی فرد شده و به عملکرد مناسب و سلامت روان بالا فرد کمک کرد.

بنابراین می‌توان گفت باتوجه به یافته‌های فوق متغیرهای ویژگی‌های شخصیت، نگرش ناکارآمد و مطلوبیت اجتماعی از عوامل تأثیرگذار بر رفتارپرخاشگری نوجوانان هستند و با آگاهی از شرایط نوجوانان در هرکدام از این متغیرهای می‌توان پرخاشگری آنان را بهبود داد.

این پژوهش مانند سایر پژوهش‌ها با محدودیت‌هایی مواجهه بود از جمله عدم کنترل مشکلات زمینه‌ای روانی در نوجوانان پرخاشگر؛ مشکلات فردی و خانوادگی و محیطی؛ در دسترس بودن نمونه که تعمیم نتایج را با محدودیت مواجهه می‌کند. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آینده مشکلات زمینه‌ای روانی در آزمودنی‌ها و مشکلات فردی و اجتماعی آنها در نظر گرفته شود؛ همچنین پژوهش با روش‌های نمونه‌گیری دیگر و در سایر اقشار نیز اجرا شود. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که در نظر گرفتن ویژگی‌های شخصیتی در بعد رفتار و نگرش‌های ناکارآمد و مطلوبیت اجتماعی در برنامه‌های آموزشی و مداخلات روان‌شناختی، می‌تواند در بهبود کیفیت زندگی بیماران مؤثر باشد.

منابع

ابوالقاسمی، ع و جوامیری، ل. (۱۳۹۱). تعیین نقش مطلوبیت اجتماعی، امنیت روانی و خودکارآمدی در پیش بینی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان عادی و تیزهوش. *مجله روانشناسی مدرسه، ۱*، ۲، ۶-۲۰.

برک، ال. (۲۰۲۱). *روانشناسی رشد از نوجوانی تا پایان زندگی*؛ ترجمه سیدمحمدی، ی (۱۴۰۰). انتشارات ارسباران.

ترخان، م. (۱۳۹۷). اثربخشی شناخت درمانی گروهی مبتنی بر ذهن آگاهی بر افکار خودآیند منفی، پرخاشگری و نگرش های ناکارآمد دانش آموزان پرخاشگر. *مطالعات روانشناختی، ۱۴*، ۲، ۱۶۱-۱۷۶.

خرمائی، ف.، فرمانی، ا. (۱۳۹۳). بررسی شاخص‌های روانسنجی فرم کوتاه پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیت. *روش‌ها و مدل‌های روانشناختی، ۴*، ۱۶، ۲۹-۳۹.

زینالی، ش.، خانجانی، ز.، سهرابی، ف. (۱۳۹۴). اثربخشی آموزش والدین بر کاهش علائم اختلال سلوک و پرخاشگری نوجوانان ۱۶ -۱۴ سال. *مجله سلامت و بهداشت، ۶*، ۵، ۵۷۴۵-۵۶۵.

سرمدی، س.، زارعی، و.، میانکالی، ف.، سلیمی‌بحستانی، ح. (۱۳۹۲). اثربخشی آموزش مهارتهای زندگی بر بیانگری و مطلوبیت اجتماعی دانشجویان. *روانشناسی تحولی روانشناسان ایرانی، ۳۷*، ۱، ۸۱-۸۹.

سیدحسنی، ف.، سدرپوشان، ن.، فلاح، م. (۱۳۹۷). پیش بینی پرخاشگری بر پایه ویژگی های شخصیتی دختران نوجوان پایه نهم شهر یزد. *جامعه شناسی آموزش و پرورش، ۸*، ۱، ۶۸-۷۹.

سبکرو، م.، براهیمی، ن.، ابراهیم زاده پزشکی، ر. (۱۳۹۸). بررسی تاثیر ویژگی‌های شخصیتی بر طفره‌وری اجتماعی (مورد مطالعه:واحدهای عملیاتی انتظامی فوریت‌های پلیس ۱۱۰). *فصلنامه توسعه مدیریت منابع انسانی و پشتیبانی، ۵۲، ۱*، ۳۷-۲۱،

شکری، ا.، پورشهریار، ح.، آقایی، م .، سنایی‌پور، م. (۱۳۹۴). تحلیل روان‌سنجی مقیاس نگرش‌های ناکارآمد برای کودکان و نوجوانان. *فصلنامه اندیشه و رفتار، ۹*، ۳۶، ۴۷-۵۷.

صدقپور، ب.، محمودیان، م.، سلیمانیان،ح. (۱۳۸۸). بررسی تأثیر آمـوزش آموزههای قرآنی بر بهبود پذیرش اجتماعی. *فصلنامه تخصصی پژوهش های میان رشتهای قرآنی، ۲*، ۱، ۲-۱۷.

عریضی، ح.، امیری، م.، بهادران، پ. (۱۳۹۰). اثرات روانی صدا در محیط بیمارستان های اصفهان. *مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ۲۱*، ۸۶، ۱۹۱-۱۸۲.

عظیم زاده پارسی، آ.، حیاتی، م. (۱۳۹۷). رابطه ی ویژگی های شخصیتی با رفتارهای پرخاشگرانه در رانندگان وسایل نقلیه ی سواری. *فصلنامه علمی راهور، ۷*، ۲۵، ۲۹-۵۴.

علامه، ع.، شهنی‌ییلاق، م.، حاجی‌یخچالی، ع.، مهرابی‌زاده‌هنرمند، م. (۱۳۹۴). مقایسه خودکارآمدی در تعامل با همسالان و شایستگی اجتماعی در دانش آموزان پسر با رفتارهای پرخاشگرانه و عادی. *دوفصلنامه علمی ـ پژوهشی شناخت اجتماعی*، ۴، ۲، ۱۲۳-۱۰۲.

عظیم‌زاده‌پارسی، آ.، حیاتی، م. (۱۳۹۷). رابطه ویژگی های شخصیتی با رفتارهای پرخاشگرانه. *مطالعات پژوهشی راهور، ۷*، ۲۵، ۲۹-۳۷.

غدیری، ف.، عبدالمحمدی، ک.، ابراهیم زاده، خ. (۱۳۹۹). نقش پنج عامل بزرگ شخصیت و سازگاری اجتماعی در پیش‌بینی تعلل‌ورزی آموزشی دانش‌آموزان. *مطالعات آموزشی و آموزشگاهی، ۲*، ۹، ۱۳۵-۱۱۷.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-14]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.4.4.7]

فتحی، آ.، شریفی‌رهنمو، س.، زارع، ط.، محمدی، ش.، شریفی‌رهنمو، م. (۱۳۹۸). پیش بینی امنیت روانی- اجتماعی بر اساس مطلوبیت اجتماعی، سازگاری اجتماعی و کفایت اجتماعی در بین دانش آموزان متوسطه(موردمطالعه: شهر تبریز). *فصلنامه علمی پژوهشی مطالعات امنیت اجتماعی*، ۶۰، ۱، ۱۰۵-۱۳۱.

گنجی ، ح (۱۳۹۸). *کتاب ارزشیابی شخصیت*. انتشارات ساوالان.

گروسی فرشی، م.، مانی، آ.، بخشی پور، ع. (۱۳۸۵). بررسی ارتباط بین ویژگی های شخصیتی و احساس شادکامی در بی دانشجویان دانشگاه تبریز. فصلنامه علمی پژوهشی روان شناسی دانشگاه تبریز، *۱*، ۱، ۱-۵۸.

گروسی فرشی، ت (۱۳۸۰). *کتاب رویکردی نوین در ارزیابی شخصیت (کاربرد تحلیل عاملی در مطالعات شخصیت)*. انتشارات جامعه پژوه.

لارنس، پ .، اولیور، ج (۲۰۲۰). *کتاب شخصیت؛ نظریه و پژوهش*. ترجمه جوادی، م.، کدیو، پ (۱۳۹۹). انتشارات آییژ.

مرعشی، ع.، محرابیان، ط.، مسلمان، م. (۱۳۹۵). بررسی رابطه ویژگی های شخصیتی و هوش معنوی با رضایت از زندگی در کارکنان یک شرکت صنعتی در ایلام. *نشریه علوم مراقبتی نظامی*، *۱*، ۳، ۴۸-۵۵.

محمودیان، ح.، دلاور، ع.، فرخی، ن.، برجعلی، ا. (۱۳۹۶). مقایسه ی رابطه ی ویژگی های شخصیتی و مطلوبیت اجتماعی در دانشجویان با پاسخ های وانمود و صادقانه. *پژوهش در نظام های آموزشی*، *۳۷*، ۱۱، ۲۲۹-۲۴۲.

محمدی، ن. (۱۳۸۵). بررسی مقدماتی شاخص‌های روانسنجی پرسشنامه پرخاشگری باس پری. *مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز*، *۲۵*، ۴، ۴-۹.

محرابیان، تی، آرندان، اُ (۱۳۹۲). رابطه بین ویژگی های شخصیتی و هوش هیجانی با زندگی رضایت مندی دانشجویان دختر و پسر ساکن خوابگاه های دانشگاه شهید چمران (پایان نامه کارشناسی ارشد) دانشگاه شهید چمران اهواز.

نیکوگفتار، م.، جزایری، ف. (۱۳۹۸). صفات پنج عاملی شخصیت به منزله عاملی پیشبین در پرخاشگری مادران. *دانش و پژوهش در روانشناسی کاربردی*، ۲۰، ۲، ۶۸-۵۸.

هومن, ع. (۱۳۹۵). *کتاب مدل‌یابی معادلات ساختاری با کربرد نرم افزار لیزرل(با اصلاحات)*. انتشارات سمت.

ایمانی، س.، یاسمین، ال.، شکری، ام. (۱۳۹۷). بررسی رابطه نگرش های ناکارآمد با اضطراب اجتماعی در نوجوانان دانش آموز: نقش میانجی‌گر تنظیم هیجان. *فصلنامه مطالعات روانشناسی تربیتی*، ۳۳، ۱، ۱-۲۷.

Bernstein, A. (2001). Reciprocity, Utility, and the law of Aggression. *Vanderbilt law review*, *54*(1), 22-33.

Buss, A., Perry, M. (1992). The Aggression Questionnaire. *Journal of Personality and Social Psychology*, *63*(1), 452-459.

Crown, D., Marlowe, D. (1960). A new scale of social desirability independent of psychopathology. *Journal of consulting psycology, 24*(4), 349.

Chilvers, J., Thomas, C., Stanbury, A. (2011). The impact of a ward-based Mindfulness program on record aggression in a medium secure facility for Women with learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities and Offending Behavior, 2*(1) ,27-41.

Chowdhury, S., Gupta, S. (2014). Effect of Dysfunctional Attitudes on Orientation of Anger in Major Depressive Disorder. *The International Journal of Indian Psychology*, *1*(2), 90-101.

Costa, P. T., McCrae, R. R. (1992). Normal personality assessment in clinical practice: The NEO Personality Inventory. *Psychological assessment* , *4*(1), 1-5.

D'Alessandro. DU., Burton, KD. (2006). Development and validation of the dysfunctional attitudes scale for children: Tests of Beck's cognitive diathesis-stress theory of depression, of its causal mediation component, and of developmental effects. *Cogn Ther Res*, *30*(3), 335–5.

Dias, D., Ventura, T. (2017). The Role of Teacher`s Attitudes Towards the Aggressive Behavior of Pupils. *International Journal of Technology and Inclusive Education (IJTIE)*, *6*(1), 1068-1076.

Devilly,G., O'Donohue, R ., Brown, K. (2021). Personality and frustration predict aggression and anger following violent media. *Psychology, Crime & Law*, *10*(1), 1-10.

Dam, v., Hjordt, l., Cunha-Bang, s., Sestoft, d., Knudsen, g., Stenbæk, d. (2021). Trait aggression is associated with five-factor personality traits in males. *Brain and Behavior*, *11*(1), e02175.

Ernandez, E., Woldgabreal, Y., Guharajan, D., Day, A., Kiageri, V., Ramtahal, N. (2019). Social Desirability Bias Against Admitting Anger: Bias in the Test-Taker or Bias in the Test?. *J Pers Assess*, *101*(6), 644-652.

Grozdanić, H & Subotic, S. (2018). Effects of the questionnaire instructions and social desirability on gender differences in aggressiveness amongst high school students. *Researchgate*, *10*(7). 1-14.

Hasan, y., Eldous, h. (2020). The Role of Personality Traits and Situational Factors as Determinants of Aggression. *Openpsychologyjourna*l, *13*(10), 288-282.

Hyatt, C. S., Zeichner, A., & Miller, J. D. (2019). Laboratory aggression and personality traits: A meta-analytic review. *Psychology of Violence*, *9*(6), 675–689.

Kuehner, C., Huffziger, S., Liebsch, K. (2009). Rumination, distraction and Mindful self-focus: Effects on mood, dysfunctional attitudes and cortisol stress Response. *Journal of Psychological Medicine*, *39*(2), 219-228.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-14]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.4.4.7]

Kepple, N., Nam, E., Ahdali , S., Bloch, L. (2018).Understanding the Implications of Social Desirability in Dating Violence Perpetration Research. *Society for Social Work and Research*, *2*(6), 31-265.

Kumar, M., Bhilwar, M., Kapoor, R., Sharma, P. (2016). Prevalence of aggression among school -going adolescents in india: A Review Study. *Ind J Youth Adol Health*, *3*(4), 39 -47.

LiU, J. L., Peh, C. X., Mahendran, R. (2017). Body image and emotional distress in newly diagnosed cancer patients: The mediating role of dysfunctional attitudes and rumination. *Body Image*, *20*(3), 58-64.

Meiser, S., Esser ,G. (2017). A Specific Case of Non-Specificity: Longitudinal Effects of Dysfunctional Attitudes on Depressive, Eating Disorder and Aggressive Symptoms in Children and Adolescents . *Journal of Depression and Therapy* , *1*(2), 23-36.

Mazurek, M. O., Kanne, S. M., & Wodka, E. L. (2013). Physical aggression in children and adolescents with autism spectrum disorders. *Research in Autism Spectrum Disorders*, *7*(3), 455 -465.

McAdams, D. P. (2015). The art and science of personality development. NewYork: Guilford.

Nimrod, I., Ganesan, A., MacCann ,C. (2018). Coolness as a trait and its relations to the Big Five, self-esteem, social desirability, and action orientation. *Personality and Individual Differences*, *12*(1), 1-6.

Oral, T., Günlü, A. (2020). Adaptation of the dysfunctional attitudes scale in children (8-14 years) into Turkish culture. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, *10*(57), 255-275.

Parker, JG., Asher, SR .(1987). Peer acceptance and later personal adjustm ent: Are low accepted children “at risk”? *Psy chological bulletin*, *102*(1), 357 −389.

Patrik, H., Michal, K. (2019). Social desirability and personality traits BFI-2. *Towarzystwo Słowaków w Polsce, Filozofická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave*, *1*(2), 37-49.

Pelt, D., Van der Linden, D., Dunkel, C., Born, M. (2021). The Motivation and Opportunity for Socially Desirable Responding Does Not Alter the General Factor of Personality. *Assessment*, *28*(5), 1376–1396.

Shenkman, G., Ifrah, K., Shmotkin, D. (2018). The association between negative attitudes toward aging and mental health among middle-aged and older gay and heterosexual men in Israel. *ging & Mental Health*, *22*(4), 503-511.

Singh, A., & Kaur, R. (2015). Problems of frustration, aggression and low self-esteem among adolescentsnt, 2. *International Journal of Multidisciplinary Research and Developme*, *1*(3), 901 -904.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-14]

[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.4.4.7]

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-14]

[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.4.4.7]